

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України

Факультет цивільного захисту
Кафедра суспільних наук

Кришталь А.О.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи
для слухачів заочної форми навчання
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

Черкаси – 2023

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри суспільних наук Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля (протокол № 1 від 30.08.2023 р.)

Кришталь А.О.

Академічна доброчесність: методичні вказівки до виконання контрольної роботи для слухачів заочної форми навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Черкаси : ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗУ, 2022. 47 с.

У методичних вказівках викладені навчально-методичні матеріали, необхідні для самостійного виконання контрольної роботи з дисципліни «Академічна доброчесність» слухачами заочної форми навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

ВСТУП.....	4
1. Організаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студента.....	6
2. Форми і методи підсумкового контролю.....	8
3. Вимоги до оформлення контрольної роботи та вибору варіанту.....	9
4. Завдання для виконання контрольної роботи.....	9
Варіант 1.....	9
Варіант 2.....	12
Варіант 3.....	15
Варіант 4.....	17
Варіант 5.....	20
Варіант 6.....	23
Варіант 7.....	25
Варіант 8.....	28
Варіант 9.....	31
Варіант 0.....	34
Термінологічний словник.....	37
Список рекомендованої літератури.....	42
Додатки.....	47

ВСТУП

Університетська система забезпечення академічної доброчесності покликана гарантувати якість вищої освіти та її результат; визначає загальноприйняті світовою спільнотою стандарти здійснення освітньої та наукової діяльності здобувачами вищої освіти і співробітниками університету й створює середовище нульової терпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Методичні вказівки з навчальної дисципліни «Академічна доброчесність» розроблено для слухачів заочної форми навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Посібник складається зі вступу, трьох розділів, термінологічного словника, списку рекомендованої літератури та додатків. У посібнику викладено матеріали, необхідні для самостійного виконання контрольної роботи з дисципліни «Академічна доброчесність», подано інформацію щодо організаційно-методичного забезпечення самостійної роботи студента, вимог до оформлення контрольної роботи та вибору варіанту, теоретичних питань, практичних і тестових завдань для виконання контрольної роботи.

Завдання, що становлять зміст контрольної роботи, охоплюють всю теоретичну частину курсу дисципліни, і сформульовані так, щоб повною мірою перевірити рівень засвоєння знань та сформованості умінь і навичок з питань академічної доброчесності.

Кожен варіант контрольної роботи містить три завдання. Усі варіанти рівнозначні за своєю складністю і потребують застосування широкого діапазону знань, спрямовані не на просте відтворення окремих аспектів тієї чи іншої проблеми, а вимагають активізації творчої мисленнєвої діяльності здобувачів.

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СЛУХАЧА

Головною метою самостійної роботи слухача заочної форми навчання є активізація його пізнавальної діяльності, ґрунтовне засвоєння теоретичного базису навчальної дисципліни, формування загальнонаукових і професійно важливих умінь та навичок, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості та самоусвідомлення.

Основними завданнями самостійної роботи слухача є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні встановлених стандартів.

Зміст самостійної роботи слухача визначається силабусом та робочою програмою дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Обсяги самостійної роботи окремого слухача можуть значно виходити за межі навчальної програми, якщо виникло бажання (потреба) у поглибленні та розширенні знань з даної навчальної дисципліни.

Самостійна робота охоплює: підготовку до аудиторних занять; виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; самостійну роботу; підготовку до всіх видів контрольних випробувань тощо.

Самостійному вивченню слухачами курсу чи окремих його тем передують оглядові лекції, на яких розглядаються завдання та послідовність вивчення курсу, найбільш важливі та проблематичні аспекти дисципліни, особливості їхнього вирішення у сучасних умовах глобалізації освітньої діяльності.

2. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ

Контрольна робота є самостійним видом роботи слухача заочної форми навчання, що передбачений навчальним планом вивчення курсу «Академічна доброчесність».

Контрольну роботу оформляють на аркушах формату А4 (210 × 297мм), виконують рукописним, машинописним (за допомогою комп'ютерної техніки) способом на одному боці аркуша білого паперу.

При машинописному виконанні контрольну роботу друкують через півтора інтервали, з розрахунку не більш 30 рядків на сторінці за умов рівномірного її заповнення та висотою літер і цифр не менш, ніж 1,8 мм (кегель 14).

Текст слід друкувати, витримуючи параметри сторінок: верхній, нижній береги (поля) – 20 мм, лівий – 30 мм, правий – 15 мм. Під час виконання роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності й чіткості тексту.

Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого зображення машинописним способом або від руки. Виправлене повинно бути такого ж кольору, як і основний текст.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними вказівками, питаннями, передивитися записи, зроблені на лекціях.

На обкладинці необхідно вказати назву навчального закладу, факультету, предмету, що вивчається, шифр залікової книжки, прізвище, ім'я та по батькові слухача (Додаток А).

Під час виконання роботи необхідно спочатку записати питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретними, написані державною мовою, акуратно оформлені.

У тексті контрольної роботи обов'язкове посилання на літературні джерела, перелік яких наводиться у списку використаної літератури. У список літератури вносяться праці, з яких запозичуються цитати, думки, статистичні дані, на які робиться посилання.

Бібліографічні посилання – це сукупність відомостей про літературне джерело, що використовується в тексті контрольної роботи. Джерела в списку літератури потрібно розташовувати згідно порядку посилань в тексті роботи чи алфавітному порядку. Посилання в тексті на джерела слід зазначати у квадратних дужках, порядковий номер джерела визначається згідно із списком літератури.

У кінці роботи необхідно вказати перелік використаної літератури. Зразок правил оформлення бібліографічного опису літератури наведений у додатку Б.

Виконана робота направляється у відділення заочного навчання на перевірку у строк, що вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Оцінюється робота з урахуванням глибини викладення матеріалу, самостійності виконання та вміння використовувати теоретичні знання на практиці.

Рівень знань слухачів відділення заочного навчання з дисципліни за підсумками виконання контрольних робіт оцінюється з огляду на наступні критерії:

1. Повнота та правильність виконання завдання – основний критерій.
2. Здатність студента диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання.

Контрольна робота з дисципліни «Академічна доброчесність» складається з трьох завдань: теоретичного, тестового і практичного (ситуаційного).

Обов'язковими вимогами до виконання завдань є: повна відповідь на питання, посилання на літературні джерела, критичне осмислення та аналіз ситуації.

Контрольна робота оцінюється: «зарахована», «не зарахована». У разі незарахування контрольної роботи вказуються причини цього. Контрольна робота може бути незарахована у випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- теоретичне завдання виконане з порушенням вимог до нього;
- не виконано або не вірно виконано одне із завдань.

Отримавши незараховану контрольну роботу, слухач зобов'язаний уважно ознайомитися із зауваженнями і внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки. На обкладинці допрацьованої роботи необхідно вказати «Повторно» і направити її у відділення заочного навчання.

Слухачі, які несвоєчасно направили контрольну роботу без поважних причин, на екзаменаційну сесію не викликаються.

Вибір варіанту.

Варіант контрольної роботи визначається за останньою цифрою залікової книжки слухача. Наприклад, номер залікової книжки 24038. Отже, варіант контрольної роботи – 8.

3. ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння слухачами тем, передбачених програмою дисципліни «Загальна психологія».

Форма підсумкового контролю – залік.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в Черкаському інституті пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою – ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

**Таблиця відповідності результатів оцінювання знань
з навчальної дисципліни за різними шкалами**

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	4-бальна шкала
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

4. Завдання для виконання контрольної роботи

Варіант №1

1. Якими принципами академічної доброчесності повинні керуватися всі учасники освітнього процесу? Обґрунтуйте відповідь, керуючись Кодексом академічної доброчесності НУЦЗУ.
2. *Оберіть правильний варіант.*
 1. Текст – це
 - а) критичний відгук (містить аналіз і оцінку) наукового керівника (консультанта), офіційних опонентів, провідної установи під час захисту кваліфікаційної роботи, кандидатської чи докторської дисертацій;
 - б) певна з функціонально-сислового погляду упорядкована група речень або їх аналогів, які являють собою завдяки семантичним і функціональним взаємовідношенням елементів завершену смислову єдність;
 - в) науковий текст обсягом до 5 сторінок, підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тема майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці, можливі шляхи розв'язання поставлених завдань тощо.
 2. Фальсифікація – це
 - а) надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;
 - б) свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
 - в) вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.
 3. Автор вчиняє самоплагіат, порушуючи тим самим наукову етику, якщо:
 - а) публікує одночасно одну і ту ж роботу або її переклад у кількох виданнях;
 - б) надає відгуки або рецензії на наукові або навчальні роботи без належного проведення їх експертизи;
 - в) включає до співавторів наукових публікацій осіб, які не брали кваліфікованої участі в їх підготовці.
 4. У забезпеченні дотримання принципів академічної чесності часто визначальною є роль ...
 - а) наукового керівника;
 - б) лідера наукової групи;
 - в) абітурієнта.

5. Академічна культура – це

- а) система цінностей, норм, правил, зразків поведінки, принципів спілкування, які регулюють діяльність учасники освітнього процесу та визначають принципи взаємовідносин між ними та із зовнішнім середовищем в освіті й науці;
- б) рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.
- в) сукупність установлених та визнаних академічною спільнотою норм і правил поведінки працівників, зайнятих у сфері наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності; якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством та відповідним стандартам вищої освіти.

6. Не допускається подання клопотання ...

- а) без повідомлення на поштову адресу керівника структурного підрозділу;
- б) без відмітки про здачу академічної різниці;
- в) без обґрунтованої інформації по суті порушення.

7. Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності складається з таких етапів:

- а) інформування ректора про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.
- б) інформування наукового керівника про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.
- в) інформування особи про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

8. Апеляція розглядається відповідною комісією у ... термін з наступного дня після виходу наказу (доручення) ректора про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі (дорученні).

- а) тижневий;
- б) 40-денний;
- в) дводенний.

9. Особа, яка підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності, має право:

- а) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати іспиту та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення;
- б) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються на зборах трудового колективу, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення
- в) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення.

10. Остаточний варіант роботи, наданої на перевірку щодо наявності текстових запозичень, має бути погоджений та підписаний ...

- а) автором та проректором по службі;
- б) автором та відповідальними за перевірку особами;
- в) науковим керівником та проектором з навчально-методичної роботи.

3. *Дайте визначення поняття «анотація», охарактеризуйте основні ознаки та опишіть структуру анотації. Наведіть приклад анотації наукової статті з права.*

Варіант №2

1. Розкрийте сутність поняття «Мистецтво читати».

2. Оберіть правильний варіант.

1. Одним із центральних принципів академічної доброчесності є

- а) обґрунтування наукових досягнень;
- б) дотримання морально-етичних принципів;
- в) повага до автора, авторського тексту, інтелектуального продукту.

2. Академічна культура – це

- а) система цінностей, норм, правил, зразків поведінки, принципів спілкування, які регулюють діяльність учасники освітнього процесу та визначають принципи взаємовідносин між ними та із зовнішнім середовищем в освіті й науці;
- б) рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.
- в) сукупність установлених та визнаних академічною спільнотою норм і правил поведінки працівників, зайнятих у сфері наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності; якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством та відповідним стандартам вищої освіти.

3. Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності складається з таких етапів:

- а) інформування ректора про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.
- б) інформування наукового керівника про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.
- в) інформування особи про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

4. Право інтелектуальної власності в об'єктивному значенні слід розглядати як ...

- а) систему символів і знаків, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності;
- б) систему правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності;
- в) систему символів і знаків, які регулюють виробничі відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності.

5. Рецензія – це

- а) це короткий письмовий (або усний) виклад змісту наукової праці, результатів наукової діяльності; доповідь на будь-яку тему, що складається на основі огляду літературних та інших джерел і в якій викладають найголовніше з обраної теми, подають як чужі, так і власні думки та оцінки, роблять висновки.
- б) один з найпоширеніших документів колегіальних органів, у якому фіксують хід і результати проведення зборів, конференцій, засідань, нарад;
- в) критичний відгук (містить аналіз і оцінку) наукового керівника (консультанта), офіційних опонентів, провідної установи під час захисту кваліфікаційної роботи, кандидатської чи докторської дисертацій.

6. Одним із міжнародних договорів із забезпечення авторського права, чинних на території України є

- а) Конвенція про права дитини (1989 р.);
- б) Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (1886 р.);
- в) Французька декларація прав людини і громадянина (1789 р.).

7. . Об'єктами охорони промислової власності є ...

- а) прилади і верстати, технології виробництва, інформація, що зберігається, на жорсткому диску;
- б) наукові статті, автореферати, дисертації, монограми, анотації;
- в) патенти на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, знаки обслуговування тощо.

8. Апеляція розглядається відповідною комісією у ... термін з наступного дня після виходу наказу (доручення) ректора про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі (дорученні).

- а) тижневий;
- б) 40-денний;
- в) дводенний.

9. Особа, яка підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності, має право:

- а) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати іспиту та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення;
- б) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються на зборах трудового колективу, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення
- в) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення.

10. Остаточний варіант роботи, наданої на перевірку щодо наявності текстових запозичень, має бути погоджений та підписаний ...

- а) автором та проректором по службі;
- б) автором та відповідальними за перевірку особами;
- в) науковим керівником та проектором з навчально-методичної роботи.

3. *Дайте визначення поняття «тези», охарактеризуйте основні ознаки тез та опишіть їхню структуру. Наведіть приклад тез доповіді на науковій конференції з права.*

Варіант №3

1. Що передбачає культура усної наукової комунікації?

2. *Оберіть правильний варіант.*

1. Обсяг дипломної роботи становить близько ... друкованих сторінок.

- а) 25-30;
- б) 100-120;
- в) 50-70.

2. Право інтелектуальної власності в об'єктивному значенні слід розглядати як ...

- а) систему символів і знаків, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності;
- б) систему правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності;
- в) систему символів і знаків, які регулюють виробничі відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності.

3. . Об'єктами охорони промислової власності є ...

- а) прилади і верстати, технології виробництва, інформація, що зберігається, на жорсткому диску;
- б) наукові статті, автореферати, дисертації, монографи, анотації;
- в) патенти на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, знаки обслуговування тощо.

4. Реферат – це

а) це короткий письмовий (або усний) виклад змісту наукової праці, результатів наукової діяльності; доповідь на будь-яку тему, що складається на основі огляду літературних та інших джерел і в якій викладають найголовніше з обраної теми, подають як чужі, так і власні думки та оцінки, роблять висновки.

б) документ, у якому приватна чи посадова особа звертається з проханням або пропозицією, на адресу установи чи посадової особи;

в) невеликий за обсягом твір у науковому збірнику або журналі, в якому поєднуються аналіз, критичне осмислення стану дослідження проблеми.

5. Позитивний висновок щодо відсутності ознак плагіату для навчальних робіт ...

- а) може зазначатися керівником безпосередньо на титульному аркуші роботи;
 - б) позначається в особовій справі здобувача освіти;
 - в) виноситься на розгляд вченої ради закладу.
6. Відгук – це
- а) вид документа, в якому подаються короткі відомості про навчання, трудову діяльність та професійні успіхи особи, яка його складає;
 - б) усне або письмове офіційне повідомлення про що-небудь вищій інстанції, керівництву;
 - в) стисла форма письмової оцінки виконаної роботи (курсової, бакалаврської, магістерської кваліфікаційних робіт, кандидатського чи докторського дослідження).
7. Текст відгуку містить такі структурні елементи:
- а) вступ, загальна характеристика, актуальність, стислий виклад змісту роботи, критичні зауваження, висновок з пропозиціями;
 - б) вступ, мета, актуальність, завдання, стислий виклад змісту роботи, пропозиції, висновок;
 - в) вступ, актуальність, стислий виклад змісту роботи, критичні зауваження, висновок з пропозиціями, список використаних джерел.
8. Академічне шахрайство у ході складання іспитів передбачає:
- а) зниження рейтингу викладача;
 - б) відсторонення викладача від виконання функційних обов'язків;
 - в) повторне складання іспиту.
9. Усі запозичені фрагменти в роботі мають бути розглянуті на предмет ...
- а) коректності оформлення бібліографії та посилань на першоджерела;
 - б) коректності оформлення цитувань та посилань на роботи наукового керівника;
 - в) коректності оформлення цитувань та посилань на першоджерела.
10. Методична інструкція НУЦЗУ щодо перевірки академічних текстів на наявність запозичень визначає процедуру проведення перевірки системою ...
- а) Unichек;
 - б) StrikePlagiarism;
 - в) CounterStrike.

3. Дайте визначення поняття «автореферат», охарактеризуйте основні ознаки та структуру автореферата. Наведіть приклад вступу автореферата дисертаційного дослідження з права.

Варіант №4

1. Розкрийте сутність наукового пошуку, верифікації джерел та організації і методики роботи з джерелами.

2. Оберіть правильний варіант.

1. Внутрішньодержавні джерела права інтелектуальної власності за юридичною силою поділяються на:
 - а) міжнародні закони та підзаконні нормативно-правові акти;
 - б) закони та підзаконні нормативно-правові акти;
 - в) патенти та авторські надбання.
2. Право інтелектуальної власності в об'єктивному значенні слід розглядати як ...
 - а) систему символів і знаків, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності;
 - б) систему правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності;
 - в) систему символів і знаків, які регулюють виробничі відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності.
3. Особа, яка підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності, має право:
 - а) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати іспиту та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення;
 - б) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються на зборах трудового колективу, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення
 - в) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення.
4. Текст відгуку містить такі структурні елементи:
 - а) вступ, загальна характеристика, актуальність, стислий виклад змісту роботи, критичні зауваження, висновок з пропозиціями;
 - б) вступ, мета, актуальність, завдання, стислий виклад змісту роботи, пропозиції, висновок;

в) вступ, актуальність, стислий виклад змісту роботи, критичні зауваження, висновок з пропозиціями, список використаних джерел.

5. . Об'єктами охорони промислової власності є ...

- а) прилади і верстати, технології виробництва, інформація, що зберігається, на жорсткому диску;
- б) наукові статті, автореферати, дисертації, монографи, анотації;
- в) патенти на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, знаки обслуговування тощо.

6. Наукова стаття – це

- а) результат наукового пошуку, який проводять студенти під керівництвом викладача;
- б) документ, у якому особа, що складає його, описує своє життя та діяльність у хронологічній послідовності;
- в) невеликий за обсягом твір у науковому збірнику або журналі, в якому поєднуються аналіз, опис, критичне осмислення стану дослідження проблеми.

7. Академічна культура – це

- а) система цінностей, норм, правил, зразків поведінки, принципів спілкування, які регулюють діяльність учасники освітнього процесу та визначають принципи взаємовідносин між ними та із зовнішнім середовищем в освіті й науці;
- б) рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.
- в) сукупність установлених та визнаних академічною спільнотою норм і правил поведінки працівників, зайнятих у сфері наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності; якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством та відповідним стандартам вищої освіти.

8. Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності складається з таких етапів:

- а) інформування ректора про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.
- б) інформування наукового керівника про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування;

підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

в) інформування особи про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

9. Усі запозичені фрагменти в роботі мають бути розглянуті на предмет ...

а) коректності оформлення бібліографії та посилань на першоджерела;

б) коректності оформлення цитувань та посилань на роботи наукового керівника;

в) коректності оформлення цитувань та посилань на першоджерела.

10. Апеляція розглядається відповідною комісією у ... термін з наступного дня після виходу наказу (доручення) ректора про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі (дорученні).

а) тижневий;

б) 40-денний;

в) дводенний.

3. *Дайте визначення поняття «рецензія», охарактеризуйте основні ознаки рецензії. Наведіть приклад рецензії курсової роботи з права.*

Варіант №5

1. У чому полягає сутність наукового стилю сучасної української літературної мови? Які існують жанри писемного наукового мовлення? Охарактеризуйте їх.

2. Оберіть правильний варіант.

1. Право інтелектуальної власності в об'єктивному значенні слід розглядати як ...

а) систему символів і знаків, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності;

б) систему правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності;

в) систему символів і знаків, які регулюють виробничі відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності.

2. Обсяг курсової роботи становить ... друкованих сторінок.

а) 10-15;

б) 45-65;

в) 25-30.

3. Об'єктами охорони промислової власності є ...

а) прилади і верстати, технології виробництва, інформація, що зберігається, на жорсткому диску;

б) наукові статті, автореферати, дисертації, монографи, анотації;

в) патенти на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, знаки обслуговування тощо.

4. Усі запозичені фрагменти в роботі мають бути розглянуті на предмет ...

а) коректності оформлення бібліографії та посилань на першоджерела;

б) коректності оформлення цитувань та посилань на роботи наукового керівника;

в) коректності оформлення цитувань та посилань на першоджерела.

5. Реквізити рецензії:

а) назва виду документа, заголовок, текст, підпис, дата;

б) відомості про адресата, заголовок, текст, висновки, підпис, дата;

в) звертання до керівника, назва, текст, зауваження та пропозиції, підпис, дата;

6. Для зв'язку з попередніми частинами інформації рекомендовано застосовувати такі мовні одиниці:

- а) таким чином, точніше кажучи, іншими словами, це означає, аналіз показує, аналіз підтверджує, з опису видно, з одного боку, з іншого боку, на завершення, можна підсумувати;
- б) тепер, сьогодні, там-таки, тут, туди, потім, звідти, перед тим, пізніше, раніше, завжди, віками, роки, на чужині, далеко, близько, десь;
- в) як уже зазначалося, як було показано вище, узяти до уваги, попередній, останній, наступний розділ, проаналізований, досліджений, описаний матеріал, заданий, зазначений, викладений, знайдений, помічений вираз.

7. У роботі над рецензією вживають такі словосполучення:

- а) таким чином, однак, крім цього, з іншого боку, в свою чергу, в даному разі, по-перше, описаний вище, наведені результати; на підставі отриманих даних; як показали дослідження;
- б) по-перше, по/друге, наприклад, приміром, більш того, прочитавши книгу, адресант повідомлення;
- в) автор переконливо аргументує свої думки... У книжці відзначається важливість... Автор підкреслює, що ... Книжка розрахована на широкий загал і буде цікавою багатьом читачам.

8. Коефіцієнт цитувань – це

- а) показник (у цифрах), що вказує на кількість фальсифікованих текстових фрагментів у роботі;
- б) показник (у відсотках), що вказує на рівень процитованих текстових фрагментів у роботі;
- в) показник (у цифрах), що вказує на кількість процитованих текстових фрагментів у роботі.

9. Характерною ознакою форми викладення змісту дисертації є:

- а) високий ступінь абстрагування, активне застосування засобів логічного мислення, а також аргументованість суджень і точність наведених даних;
- б) використання мовних зворотів, неповних та обірваних речень, фразеологізмів та великої кількості художніх мовних засобів;
- в) активне використання професіоналізмів, аббревіатур, географічних назв та назв об'єктів промисловості, точність викладу матеріалу.

10. Санкції до викладачів, дослідників та освітян, викритих в плагіаті, передбачають:

- а) позбавлення права бути висунутим на професора чи старшого дослідника; заборона відвідувати і виступати з доповіддю на наукових конференціях;
- б) догану; письмове попередження; призупинення окремих прав викладачів, дослідників та освітян; пониження в академічній посаді чи функціональному рангу;
- в) вилучення наукового твору, штрафні санкції, повідомлення редколегій наукових журналів.

3. *Дайте визначення поняття «кваліфікаційна (бакалаврська) робота», охарактеризуйте основні ознаки та структуру кваліфікаційної (бакалаврської) роботи. Наведіть приклад висновків до одного з розділів кваліфікаційної (бакалаврської) роботи.*

Варіант №6

1. *Опишіть процедуру проведення перевірки наукової (творчої) роботи на наявність плагіату.*

2. *Оберіть правильний варіант.*

1. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення освітньо-наукової діяльності покладається на ...

- а) здобувачів вищої освіти та співробітників університету;
- б) аспірантів та ад'юнктів закладу вищої освіти;
- в) наукових керівників та рецензентів.

2. За кожне порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти і співробітники університету можуть бути притягнуті ...

- а) до кримінальної відповідальності;
- б) до дисциплінарної відповідальності;
- в) як до одного, так і до кількох видів академічної відповідальності залежно від рішення вказаних вище комісій.

3. Характерною ознакою форми викладення змісту дисертації є:

- а) високий ступінь абстрагування, активне застосування засобів логічного мислення, а також аргументованість суджень і точність наведених даних;
- б) використання мовних зворотів, неповних та обірваних речень, фразеологізмів та великої кількості художніх мовних засобів;
- в) активне використання професіоналізмів, абревіатур, географічних назв та назв об'єктів промисловості, точність викладу матеріалу.

4. На титульній сторінці реферату необхідно вказати:

- а) назву документа, прізвище та ініціали автора, дату, підпис;
- б) реквізити установи, назву документа, список використаних джерел;
- в) назву установи, де він виконаний; його тему; прізвище, ім'я, по батькові автора і керівника роботи.

5. Необ'єктивне оцінювання полягає в

- а) наведенні у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих із інших джерел;
- б) свідомому завищенні або заниженні оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- в) проходженні процедур контролю знань підставними особами.

6. Академічна культура – це

- а) система цінностей, норм, правил, зразків поведінки, принципів спілкування, які регулюють діяльність учасники освітнього процесу та визначають принципи взаємовідносин між ними та із зовнішнім середовищем в освіті й науці;
- б) рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.
- в) сукупність установлених та визнаних академічною спільнотою норм і правил поведінки працівників, зайнятих у сфері наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності.

7. Самоплагіат – це

- а) використання автором у новій роботі власних раніше опублікованих наукових результатів без посилання на попередню роботу;
- б) активне використання професіоналізмів, аббревіатур, географічних назв та назв об'єктів промисловості, точність викладу матеріалу;
- в) використання автором у новій роботі власних раніше опублікованих наукових результатів з обов'язковим посиланням на попередню роботу.

8. Усі запозичені фрагменти в роботі мають бути розглянуті на предмет ...

- а) коректності оформлення бібліографії та посилань на першоджерела;
- б) коректності оформлення цитувань та посилань на роботи наукового керівника;
- в) коректності оформлення цитувань та посилань на першоджерела.

9. Остаточний варіант роботи, наданої на перевірку щодо наявності текстових запозичень, має бути погоджений та підписаний ...

- а) автором та проректором по службі;
- б) автором та відповідальними за перевірку особами;
- в) науковим керівником та проектором з навчально-методичної роботи.

10. До основних видів відповідальності педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників за порушення академічної доброчесності відповідно до ч. 5 ст. 42 Закону України «Про освіту» належать:

- а) преміювання в обсязі 10 мінімальних заробітних плат;
- б) позбавлення волі до 2 місяців умовно;
- в) відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання.

3. Дайте визначення поняття «магістерська робота», охарактеризуйте основні ознаки та опишіть структуру магістерської роботи. Наведіть приклад вступу магістерської роботи.

Варіант №7

1. Розкрийте зміст інтелектуального права. Наведіть приклади.

2. Оберіть правильний варіант.

1. Законність в освітньому процесі передбачає

а) зорієнтованість на співпрацю та партнерську взаємодію з метою підвищення якості навчальних та дослідницьких результатів, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб;

б) надання будь-якої інформації, що стосується освітньої, науково-дослідницької, господарської та фінансової діяльності Університету, учасникам освітнього процесу, крім тієї, доступ до якої обмежено законодавством;

в) дотримання у своїй діяльності учасниками освітнього процесу норм чинних нормативно-правових актів України, в тому числі нормативно-правових актів, чинних в Університеті, а також стимулювання до цього інших.

2. Згідно з визначенням, реферат повинен містити ... кількість елементів новизни.

а) значну;

б) невелику;

в) невизначену.

3. До об'єктів авторських прав належать ...

а) результати культурної діяльності людини – твори науки, літератури, мистецтва, не залежно від мети, жанру, тематики, способу відтворення тощо;

б) результати духовної та інтелектуальної творчості людини – твори науки, літератури, мистецтва, не залежно від мети, жанру, тематики, способу відтворення тощо;

в) результати художньої творчості людини – картини, скульптури, мікросхеми, не залежно від мети, жанру, тематики, способу відтворення тощо.

4. Повага як принцип академічної доброчесності передбачає

а) неупереджене ставлення учасників освітнього процесу

один до одного, об'єктивне, прозоре та незалежне оцінювання результатів навчальної та дослідницької діяльності;

- б) виявлення пошани як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі та статусу, а також розуміння нових, різносторонніх, іноді протилежних думок та ідей, уникнення зловживань посадовим становищем виборними чи призначеними представниками університетської громади;
 - в) сумлінне виконання взятих на себе зобов'язань, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб, здатність брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності.
5. Апеляція розглядається відповідною комісією у ... термін з наступного дня після виходу наказу (доручення) ректора про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі (дорученні).
- а) тижневий;
 - б) 40-денний;
 - в) дводенний.
6. Особа, яка підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності, має право:
- а) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати іспиту та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення;
 - б) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються на зборах трудового колективу, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення
 - в) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення.
7. Коефіцієнт цитувань – це
- а) показник (у цифрах), що вказує на кількість фальсифікованих текстових фрагментів у роботі;
 - б) показник (у відсотках), що вказує на рівень процитованих текстових фрагментів у роботі;
 - в) показник (у цифрах), що вказує на кількість процитованих текстових фрагментів у роботі.
8. Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності складається з таких етапів:
- а) інформування ректора про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

- б) інформування наукового керівника про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.
 - в) інформування особи про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.
9. Остаточний варіант роботи, наданої на перевірку щодо наявності текстових запозичень, має бути погоджений та підписаний ...
- а) автором та проректором по службі;
 - б) автором та відповідальними за перевірку особами;
 - в) науковим керівником та проектором з навчально-методичної роботи.
10. У текстах наукового стилю найбільшу частину інформації викладено із застосуванням
- а) вставних слів та речень;
 - б) відокремлених членів речення;
 - в) загальнонаукових та спеціальних термінів.

3. *Дайте визначення поняття «монографія», охарактеризуйте основні ознаки та опишіть структуру монографії. Наведіть приклад вступу монографії з права.*

Варіант №8

1. Яка передбачена відповідальність за порушення копірайту?

2. Оберіть правильний варіант.

1. Право інтелектуальної власності в об'єктивному значенні слід розглядати як ...

а) систему символів і знаків, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності;

б) систему правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності;

в) систему символів і знаків, які регулюють виробничі відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності.

2. Повага як принцип академічної доброчесності передбачає

а) неупереджене ставлення учасників освітнього процесу один до одного, об'єктивне, прозоре та незалежне оцінювання результатів навчальної та дослідницької діяльності;

б) виявлення пошани як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі та статусу, а також розуміння нових, різносторонніх, іноді протилежних думок та ідей, уникнення зловживань посадовим становищем виборними чи призначеними представниками університетської громади;

в) сумлінне виконання взятих на себе зобов'язань, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб, здатність брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності.

3. Наукова стаття – це

а) результат наукового пошуку, який проводять студенти під керівництвом викладача;

б) документ, у якому особа, що складає його, описує своє життя та діяльність у хронологічній послідовності;

в) невеликий за обсягом твір у науковому збірнику або журналі, в якому поєднуються аналіз, опис, критичне осмислення стану дослідження проблеми.

4. Об'єктами охорони промислової власності є ...

а) прилади і верстати, технології виробництва, інформація, що зберігається, на жорсткому диску;

- б) наукові статті, автореферати, дисертації, монографи, анотації;
 - в) патенти на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, знаки обслуговування тощо.
5. Внутрішньодержавні джерела права інтелектуальної власності за юридичною силою поділяються на:
- а) міжнародні закони та підзаконні нормативно-правові акти;
 - б) закони та підзаконні нормативно-правові акти;
 - в) патенти та авторські надбання.
6. До об'єктів авторських прав належать ...
- а) результати культурної діяльності людини – твори науки, літератури, мистецтва, не залежно від мети, жанру, тематики, способу відтворення тощо;
 - б) результати духовної та інтелектуальної творчості людини – твори науки, літератури, мистецтва, не залежно від мети, жанру, тематики, способу відтворення тощо;
 - в) результати художньої творчості людини – картини, скульптури, мікросхеми, не залежно від мети, жанру, тематики, способу відтворення тощо.
7. Особа, яка підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності, має право:
- а) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати іспиту та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення;
 - б) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються на зборах трудового колективу, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення
 - в) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення.
8. Науково-популярному підстилю властиві такі ознаки:
- а) інформація подається вибірково, не в повному обсязі, без аргументації;
 - б) наводяться різноманітні теорії, які непідготовлений читач (слухач) сприймає як істинні;
 - в) якщо читач уже має певну підготовку, то розважальний характер викладу переважає над науковістю.
9. Перед початком перевірки роботи на наявність текстових запозичень оператор Системи здійснює контроль ідентичності друкованої та електронної версій документу шляхом порівняння ...

- а) 10-ти будь-яких сторінок обох версій або усього документу;
- б) 20-ти будь-яких сторінок обох версій або усього документу;
- в) 30-ти будь-яких сторінок обох версій або усього документу.

10. Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності складається з таких етапів:

- а) інформування ректора про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.
- б) інформування наукового керівника про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.
- в) інформування особи про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

3. *Дайте визначення поняття «відгук», охарактеризуйте основні ознаки відгуку та опишіть його структурні елементи. Наведіть приклад відгуку на автореферат дисертаційного дослідження з права.*

Варіант №9

1. Які існують шляхи боротьби з проявами корупції в академічному середовищі: український та світовий досвід?

2. Оберіть правильний варіант.

1. Право інтелектуальної власності в об'єктивному значенні слід розглядати як ...

а) систему символів і знаків, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності;

б) систему правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності;

в) систему символів і знаків, які регулюють виробничі відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності.

2. Відповідальність як принцип академічної доброчесності передбачає

а) неупереджене ставлення учасників освітнього процесу один до одного, об'єктивне, прозоре та незалежне оцінювання результатів навчальної та дослідницької діяльності;

б) виявлення поваги як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі та статусу, а також розуміння нових, різносторонніх, іноді протилежних думок та ідей, уникнення зловживань посадовим становищем виборними чи призначеними представниками університетської громади;

в) сумлінне виконання взятих на себе зобов'язань, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб, здатність брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності.

3. Твір науково-навчального підстилю має на меті ...

а) активізувати логічне мислення читача (слухача);

б) встановити причинно-наслідкові зв'язки;

в) сформулювати уміння прогнозувати можливі наслідки.

4. . Об'єктами охорони промислової власності є ...

а) прилади і верстати, технології виробництва, інформація, що зберігається, на жорсткому диску;

б) наукові статті, автореферати, дисертації, монографи, анотації;

в) патенти на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, знаки обслуговування тощо.

5. Справедливість як принцип академічної доброчесності передбачає
 - а) неупереджене ставлення учасників освітнього процесу один до одного, об'єктивне, прозоре та незалежне оцінювання результатів навчальної та дослідницької діяльності;
 - б) виявлення поваги як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі та статусу, а також розуміння нових, різносторонніх, іноді протилежних думок та ідей, уникнення зловживань посадовим становищем виборними чи призначеними представниками університетської громади;
 - в) сумлінне виконання взятих на себе зобов'язань, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб, здатність брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності.
6. До об'єктів авторських прав належать ...
 - а) результати культурної діяльності людини – твори науки, літератури, мистецтва, не залежно від мети, жанру, тематики, способу відтворення тощо;
 - б) результати духовної та інтелектуальної творчості людини – твори науки, літератури, мистецтва, не залежно від мети, жанру, тематики, способу відтворення тощо;
 - в) результати художньої творчості людини – картини, скульптури, мікросхеми, не залежно від мети, жанру, тематики, способу відтворення тощо.
7. Особа, яка підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності, має право:
 - а) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати іспиту та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення;
 - б) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються на зборах трудового колективу, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення
 - в) ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення.
8. Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності складається з таких етапів:
 - а) інформування ректора про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

б) інформування наукового керівника про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

в) інформування особи про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

9. Власне науковий підстиль обслуговує діяльність ...

а) учених, фахівців;

б) здобувачів освіти та абітурієнтів;

в) різних соціальних груп.

10. У разі невідповідності друкованої та електронної версій робота ...

а) вилучається без можливості доопрацювання;

б) повертається на доопрацювання;

в) зараховується як виконана.

3. *Дайте визначення поняття «наукова стаття», охарактеризуйте основні ознаки та опишіть структуру наукової статті. Наведіть приклад наукової статті з права.*

Варіант №0

1. Розкрийте зміст поняття «писемне наукове мовлення».

2. Оберіть правильний варіант.

1. Справедливість як принцип академічної доброчесності передбачає

- а) неупереджене ставлення учасників освітнього процесу один до одного, об'єктивне, прозоре та незалежне оцінювання результатів навчальної та дослідницької діяльності;
- б) виявлення поваги як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі та статусу, а також розуміння нових, різносторонніх, іноді протилежних думок та ідей, уникнення зловживань посадовим становищем виборними чи призначеними представниками університетської громади;
- в) сумлінне виконання взятих на себе зобов'язань, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб, здатність брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності.

2. Особливість наукового стилю визначається частим вживанням ...

- а) стилістично забарвлених слів;
- б) термінів;
- в) омонімів.

3. Об'єктами охорони промислової власності є ...

- а) прилади і верстати, технології виробництва, інформація, що зберігається, на жорсткому диску;
- б) наукові статті, автореферати, дисертації, монограми, анотації;
- в) патенти на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, знаки обслуговування тощо.

4. До об'єктів авторських прав належать ...

- а) результати культурної діяльності людини – твори науки, літератури, мистецтва, не залежно від мети, жанру, тематики, способу відтворення тощо;
- б) результати духовної та інтелектуальної творчості людини – твори науки, літератури, мистецтва, не залежно від мети, жанру, тематики, способу відтворення тощо;
- в) результати художньої творчості людини – картини, скульптури, мікросхеми, не залежно від мети, жанру, тематики, способу відтворення тощо.

5. До графічних засобів в оформленні тексту належить:

- а) поділ слів на склади, абрєвіатури, графічні скорочення;

- б) лексичні та графічні скорочення,
 - в) рубрикації (поділ на абзаци), розділові знаки (писемна форма), інтонації (усна форма).
6. Одним із міжнародних договорів із забезпечення авторського права, чинних на території України є
- а) Конвенція про права дитини (1989 р.);
 - б) Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (1886 р.);
 - в) Французька декларація прав людини і громадянина (1789 р.).
7. Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності складається з таких етапів:
- а) інформування ректора про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування;
 - б) інформування наукового керівника про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.
 - в) інформування особи про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; проведення службового розслідування; підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.
8. Коефіцієнт цитувань – це
- а) показник (у цифрах), що вказує на кількість фальсифікованих текстових фрагментів у роботі;
 - б) показник (у відсотках), що вказує на рівень процитованих текстових фрагментів у роботі;
 - в) показник (у цифрах), що вказує на кількість процитованих текстових фрагментів у роботі.
9. Науково-навчальний підстиль виконує специфічну функцію –
- а) навчальну;
 - б) пізнавальну;
 - в) інформаційну.
10. Самоплагіат – це
- а) використання автором у новій роботі власних раніше опублікованих наукових результатів без посилання на попередню роботу;
 - б) активне використання професіоналізмів, аббревіатур, географічних назв та назв об'єктів промисловості, точність викладу матеріалу;

в) використання автором у новій роботі власних раніше опублікованих наукових результатів з обов'язковим посиланням на попередню роботу.

3. *Дайте визначення поняття «дослідницька пропозиція», охарактеризуйте основні ознаки та опишіть структуру дослідницької пропозиції . Наведіть приклад дослідницької пропозиції.*

Термінологічний словник

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічна культура – система цінностей, норм, правил, зразків поведінки, принципів спілкування, які регулюють діяльність учасники освітнього процесу та визначають принципи взаємовідносин між ними та із зовнішнім середовищем в освіті й науці.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства під іменем особи, яка не брала участі в їх створенні.

Агрегування чи доповнення даних – суміщення раніше опублікованих і нових даних без їх поділу з відповідними посиланнями на попередню публікацію.

Відповідальність – принцип академічної доброчесності, що передбачає сумлінне виконання взятих на себе зобов'язань, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб, здатність брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності.

Довіра – принцип академічної доброчесності, що полягає в існуванні в університетському середовищі атмосфери взаємної довіри, що заохочує вільний обмін ідеями та інформацією, сприяє співпраці й творчості, вільному продукуванню нових ідей, створенню середовища неприпустимості привласнення результатів діяльності інших чи підірвання репутації учасника освітнього процесу.

Дуплікація публікацій – публікація однієї і тієї самої наукової роботи (цілком або з несуттєвими змінами) в декількох виданнях, а також повторна публікація (цілком або з несуттєвими змінами) раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт як нових наукових робіт.

Законність – принцип академічної доброчесності, що полягає у дотримання у своїй діяльності учасниками освітнього процесу норм чинних нормативно-правових актів України, в тому числі нормативно-правових актів, чинних в Університеті, а також стимулювання до цього інших.

Інтелектуальна власність – це результати інтелектуальної, творчої діяльності людини у виробничій, науковій, літературній, художній та інших сферах, права на які охороняються законом.

Наукова етика – сукупність установлених та визнаних академічною спільнотою норм і правил поведінки працівників, зайнятих у сфері наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності; якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством та відповідним стандартам вищої освіти.

Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти науково-педагогічними працівниками.

Неправомірна вигода – надання, отримання чи пропозиція щодо надання (отримання) учасником освітнього процесу коштів, майна, переваг, пільг чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі.

Несанкціонована співпраця – навмисна чи усвідомлена допомога або спроба допомоги іншій особі в здійсненні акту академічної нечесності, а також виконання на замовлення та/або продаж академічних текстів.

Об'єкти авторського права – це виражені у будь-якій об'єктивній формі й втілені будь-яким способом літературні, художні та інші твори, які є результатами творчої діяльності автора та охороняються законом не залежно

від факту їхнього оприлюднення чи державної реєстрації, ступеня завершеності, призначення, цінності, жанру, обсягу чи мети.

Обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

Партнерство – принцип академічної доброчесності, що полягає у зорієнтованості на співпрацю та партнерську взаємодію з метою підвищення якості навчальних та дослідницьких результатів, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб.

Повага – принцип академічної доброчесності, що полягає у виявленні поваги як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі та статусу, а також розуміння нових, різносторонніх, іноді протилежних думок та ідей, уникнення зловживань посадовим становищем виборними чи призначеними представниками університетської громади.

Право інтелектуальної власності – це система правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності.

Правонаступники – особи, які отримали права інтелектуальної власності на підставі передавального акту або розподільчого балансу, цивільного договору тощо.

Прозорість та інформаційна відкритість – принцип академічної доброчесності, що полягає у наданні будь-якої інформації, що стосується освітньої, науково-дослідницької, господарської та фінансової діяльності Університету, учасникам освітнього процесу, крім тієї, доступ до якої обмежено законодавством.

Спадкоємці – особи, котрі успадкували майнові права інтелектуальної власності за законом чи заповітом.

Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Справедливість – принцип академічної доброчесності, що ґрунтується на неупередженому ставленні учасників освітнього процесу один до одного, об'єктивному, прозорому та незалежному оцінюванні результатів навчальної та дослідницької діяльності.

Суб'єктивне право інтелектуальної власності – це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, що охороняється законом.

Творець (автор чи винахідник) – це фізична особа (людина), яка в результаті своєї інтелектуальної, творчої діяльності створила інтелектуальний продукт і внаслідок цього має на нього суб'єктивні права інтелектуальної власності.

Фабрикація – це наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо; посилання на вигадані джерела інформації або навмисне посилання не на справжнє джерело; приписування іншим особам текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували.

Фальсифікація – це необґрунтоване корегування результатів власних наукових досліджень чи виконання навчальних завдань (таке, що не базується на повторних чи додаткових дослідженнях, вимірюваннях або розрахунках, виправленні виявлених помилок тощо); наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих із інших джерел; зокрема, статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо без належного обґрунтування причин і зазначення методики їх корегування; наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок.

Чесність – принцип академічної доброчесності, що полягає у недопущенні будь-яких форм обману, брехні, шахрайства, крадіжки або інших форм нечесної поведінки в навчальній і науковій діяльності.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань

Список використаних джерел

Основна література

1. Кришталь А. О. Академічна доброчесність: навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія», галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право», галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 263 «Цивільна безпека». Черкаси : ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2022. 124 с.
2. Кришталь А. О. Академічна доброчесність: методичні вказівки і завдання для підготовки до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія». Черкаси : ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2021. 34 с.
3. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ; Таксон, 2016. – 234 с.
4. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання : Національний стандарт України. ДСТУ 8302:2015. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 20 с.
5. Кодекс академічної доброчесності Національного університету цивільного захисту України. Харків : НУЦЗУ, 2022. – 14 с.
6. Освітньо-професійна програма «Екстремальна та кризова психологія» підготовки здобувача на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2022. 54 с.
7. Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. Київ: НАДУ, 2012. 48 с.
8. Харитонова О.І. Право інтелектуальної власності: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2022. 540 с.
9. Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності. Підкомісія 303 «Академічна доброчесність» Науково-методичної комісії з організаційно-методичного забезпечення вищої освіти. Київ: Міністерство освіти і науки України, 2016. 24 с.
10. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.
11. Універсальний навчальний посібник з академічної доброчесності для вчителів / укл. О.С. Ройбу; за заг. ред. О.О. Гужви. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 32 с.
12. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 276 с.
13. Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. 124 с.

14. Bretag Tracey. Handbook of Academic Integrity // Springer Singapore, 2016. 1097 p.

15. Дії підрозділів ДСНС України в умовах воєнного стану: навчальний посібник / за заг.ред. М.Коваля. Львів, 2023. 307 с.

Додаткова:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с

2. Берегова Г.Д. Ділова українська мова. Курс лекцій: навч.-метод. посіб. Херсон : Айлант, 2004. 240 с.

3. Бойко Р.В. Без компіляцій і плагіату! Бюлетень ВАК України. Київ, 2008. № 12. С. 11–13.

4. Бондаренко С.В. Авторське право та суміжні права. Київ: Ін-т інтел. власн. і права, 2008. 288 с.

5. Даниляк Р. Виховання загальнолюдських чеснот як складова морального виховання молодших школярів засобами дитячої періодики. Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський, 2018. Вип. 24. Ч. 1. С. 81.

6. Декларація про дотримання академічної доброчесності учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти. – Режим доступу: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Deklar_pro_dobr.pdf

7. Іваниця Г.А. Модель добродійності молодших школярів у контексті структурно-компонентного аналізу. Освітологічний дискурс. Київ, 2015. № 3. С. 140–152.

8. Ковальова А.О. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України. Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики : зб. наук. пр. Київ, 2013. Ч. 2. С. 61–71.

9. Løkse M., Solbergoumans M. Strengthening teacher qualifications to prevent student plagiarism – presentation of an online course and discussion of a strategy. In: Plagiarism across Europe and Beyond 2015. Conference Proceedings, June 10-12, 2015. Brno, Czech Republic. P. 31.

10. Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура української фахової мови: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 360 с.

11. Мешковський К.Е. Доброчесність як нормоутворюючий принцип державного управління: уроки Платона і Аристотеля. Інвестиції: практика та досвід. Київ, 2017. № 23. С. 109-112.

12. Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання: метод. посіб. Дніпропетровськ : ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. 44 с.

13. Практичний словник синонімів української мови / укл. С. Караванський. 2-ге вид., доп. й опр. – К. : «Українська книга», 2000. С. 90.

14. Продан Т. Проблема гідності в морально-естетичних поглядах Цицерона. Науковий вісник Чернівецького університету. Збірник наук. праць.

Вип. 754755. Філософія. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2015. С. 154-157.

15. Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 220 с.

16. Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І.К. Білодіда. Київ: «Наукова думка», 1971. Т. 2. – С. 326.

17. Сковорода Григорій. Повна академічна збірка творів / за ред. проф. Леоніда Ушкалова. Харків : Майдан, 2010. 1400 с.

18. Суховірський О.В. Використання засобів мережі інтернет в процесі пошуку інформації для студентських наукових досліджень з педагогіки. Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини. Умань, 2011. № 3. С. 131–135.

19. Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням). Наука України у світовому інформаційному просторі: зб. наук. пр. Київ: НАН України, 2015. Вип. 11. С. 100–106.

20. Wangaard D., Stephens J. Creating a Culture of Academic Integrity: A Toolkit for Secondary Schools. Search Institute Press; Mac Win Paedition, 2011. 176 p.

21. Черненко Н.А. Концепт доброчесність як універсальна домінанта культури: до питання вербалізації. Мовні і концептуальні картини світу: збірник наукових праць. – Київ: ВПЦ «Київський університет», 2014. Вип. 47. Ч. 2. С. 510–517.

Інформаційні ресурси:

1. Бахрушин В.О. Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і світовий досвід, 2018 [Електронний ресурс] / В.О. Бахрушин. – Режим доступу: <http://education-ua.org/ru/articles/1128-akademichnij-plagiat-i-samoplgiat-v-nautsi-ta-vishchij-osviti-normativna-baza-isvitovij-dosvid>

2. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Стаття 50 «Порушення авторського права і суміжних прав» [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/379212/page3>

3. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». Стаття 1 «Основні терміни та їх визначення» [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>

4. Закон України «Про Освіту». Стаття 42 «Академічна доброчесність» [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm

5. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07>

6. Методична інструкція щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=a629d359-964f-e911-b41d-001a4be6d04a&kind=1>

7. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>

8. Про Етичний кодекс ученого України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf.

9. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) – Американські Ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.saiup.org.ua/>

10. Розширений глосарій термінів та понять «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту», Ст. 42 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>

11. Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою інтернетресурсів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://docs.google.com/document/d/1sUBDVqvUxuAf>

12. Сацик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? [Електронний ресурс] / В.Сасик. – Режим доступу : <http://educationua.org/ua/articles/930-akademichnadobrochesnist-mifichna-kontsepsiya-chi-dievij-instrument-zabezpechennya-yakosti-vishchojosviti>

13. Yale Center for Teaching and Learning. Understanding and Avoiding Plagiarism. – URL: <https://ctl.yale.edu/writing/using-sources/understanding-and-avoiding-plagiarism>

ДОДАТКИ

Додаток А

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
Відділення заочного навчання

КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з дисципліни «Академічна доброчесність»

Студента (ки) 1-го курсу 1 групи
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»
Іваненка І.І.
Шифр 123

Черкаси – 2022

Додаток Б

Зразки оформлення деяких видів бібліографічних описів

1. Опис навчального посібника, підручника:

Болюбаш Я.Г. Вища освіта в Україні : [підруч.] / Я.Г. Болюбаш. – К. : Либідь, 2002. – 264 с. – Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / [М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін.] ; за ред. В.Г. Кременя. – Тернопіль, 2004. – 384 с.

2. Опис статті з журналу, газети:

Андрущенко В.П. Модернізація педагогічної освіти України в контексті Болонського процесу / В.П. Андрущенко // Вища освіта України. – 2004. – № 1. – С. 5–9.

3. Опис державних документів:

Про вищу освіту : [закон України, 17.01.02 р., № 2984-III] // ВВРУ, 2002. – № 20. – С. 134. – Про особливості впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу : наказ МОН України від 20.10.2004 р. / МОН України. – К., 2004. – № 812.

4. Опис тез наукових конференцій: – Бойченко А.П. Вища освіта України в умовах трансформації суспільства / А.П. Бойченко // Сучасні тенденції освіти : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 15-16 лист. 2012 р.). – Київ : Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2012. – С. 4-11.

5. Опис періодичного видання:

Черних О.С. Вхідження України до загальноєвропейського простору вищої освіти / О.С. Черних // Вісник книжкової палати. – 2004. – № 5 (94). – С. 48-53.

6. Опис словників: – Косар В.Б. Термінологічний словник / В.Б. Косар. – Х. : Прапор, 2008. – 530 с.

7. Опис авторефератів дисертацій:

Вовчата Н.Я. Організаційно-педагогічні умови професійної підготовки фахівців пожежно-рятувальної служби : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к.пед.н. : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Н.Я. Вовчата. – Львів, 2010. – 25 с.

8. Електронні ресурси:

Стратегія та сучасні тенденції розвитку університетської освіти України в контексті Європейського простору вищої освіти / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mon.gov.ua/education/higher/bolpr/strateg.doc.